

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 161018-09 אישמט נ' מדינת ישראל

בפני כב' השופטת לימור מרגולין-יחידי

תובע מחמד אישמט
ע"י עו"ד לסקי

נגד

נתבעת מדינת ישראל
ע"י עו"ד שחף

פסק דין

פתח דבר

1
2
3 התובע אזרח בולגריה, שעבד בישראל כעובד זר, ועזב כדין
4 בתם תקופת עבודתו, הגיע לישראל ביום 10.4.08, שנה ושלושה חודשים לאחר עזיבתו (מוסכמות א-
5 ב).

6 התובע עוכב בכניסתו לשם בדיקה ותשאול, כניסתו סורבה, והוא הועבר על ידי רשות ביקורת
7 הגבולות למתקן מסורבי כניסה, שם נכלא ועוכב בהמתנה להרחקתו מישראל (מוסכמה ו ו-יח).

8 התובע, שדיון בתביעה נגד המעביד שהגיש לביה"ד לעבודה בירושלים היה קבוע ליום 16.4.08
9 (מוסכמות ג, ה), סירב לעזוב את הארץ, ודרש שתתאפשר לו כניסה לישראל.

10 התובע נקט הליכים משפטיים לצורך קידום מטרה זו (מוסכמות ז ואילך).

11 ביום 15.4.08 הוסכם לשחרר את התובע כנגד הפקדת ערבות כספית (מוסכמה י), ובסופו של דבר

12 ביום 17.4.08 לאחר הפקדת הערבות שוחרר התובע (מוסכמה יד). התובע עזב את ישראל ביום
13 24.4.08 (מוסכמה טז).

14
15 זהו לוז סיפור המעשה עליו הסכימו הצדדים במסגרת הודעה על מוסכמות ופלוגתאות מיום
16 17.2.10.

17
18 אליבא דתובע שהותו במתקן מסורבי הכניסה מיום 10.4.08 לפנות בוקר ועד ליום 17.4.08 מבססת
19 עוולה של כליאת שווא, רשלנות והפרת חובה חקוקה.

20
21 הנתבעת מצידה כופרת באחריות כלשהי להחזקתו של התובע בפרק הזמן הנזכר במתקן מסורבי
22 כניסה ובביצוע עוולה.
23

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 161018-09 אישמט נ' מדינת ישראל

הגבלת הכניסה לישראל והשמה במשמורת

מושכלות יסוד הם כי מדינת ישראל כמדינה ריבונית מוסמכת לפקח על הנכנסים בשעריה, ולהרחיק שוהים בלתי חוקיים, בין היתר, על ידי החזקתם במשמורת לצורך כך.

חוק הכניסה לישראל, תשי"ב – 1952 מסמיך את קצין ביקורת הגבולות לעכב את כניסתו של אדם לשם בירור רשותו להכנס למדינה, ואף לסרב להכניסו, ומתיר את החזקתו במתקן עד ליציאתו מישראל.

מכוח החוק הותקן צו הכניסה לישראל (פטור מאשרה), תשל"ד – 1974, הקובע פטור מחובת אשרת כניסה מראש לישראל לבעלי אזרחויות שונות. עם זאת, מחוקק המשנה הותיר בידי שר הפנים את הסמכות לעריכת בירור, בדיקה וסירוב כניסה, ככל שנמצאו לדעתו נסיבות המצדיקות זאת. שיקול דעתו של שר הפנים בישמו את הוראות חוק הכניסה לישראל הוא רחב.

אקדים ואציין כבר עתה כי לאור המפורט לעיל צודקת הנתבעת בעמדתה העקרונית ביחס לקיומה של סמכות שבדין, ולא מקובלת עליי טענת התובע כי לא הייתה סמכות למנוע מהתובע להכנס לישראל, ולא הייתה סמכות להחזקתו במשמורת, משום שהוא אזרח של מדינה שלאזרחיה ניתן פטור מקבלת אשרה מראש.

היות שעסקינן באקט מנהלי אין די בקיומה של סמכות כשלעצמה כדי להכשיר את הפעולה המנהלית, ונדרשת בחינה של אופן הפעלת הסמכות ויישומה, בהתאם לתכלית החקיקה המסמיכה וחוקי היסוד (בג"צ 5190/94 אל טאיי נ' שר הפנים). יש לזכור כי המעשה מנהלי כפוף לעקרונות המנהלים וביניהם סבירות ומידתיות, ועומד לביקורת שיפוטית (בג"צ 758/88 קנדל נ' שר הפנים).

בהקשר זה חשוב להדגיש כי לאור אופי הזכויות הנשללות מחד גיסא, ולאור העובדה שהשלילה היא מנהלית ולא עונשית לצורך הגשמת תכלית הפיקוח על הנכנסים לישראל מאידך גיסא, קיימת חובה מוגברת על הרשות לבחון ולחזור ולבחון את צדקת שלילת החירות בכל נקודת זמן בהתאם לנסיבות המשתנות. כדברי בית המשפט העליון בעניין דומה:

"בצד בחינת חוקתיותו של הסדר הארכת המשמורת לגבי מוחזק המונע את הרחקתו מן הארץ, נדרשת ביקורת מינהלית קפדנית, רצופה ועיקבית על אופן הפעלת הסמכות האמורה. מאחר שהארכת המישמורת של מי שמונע את הרחקתו משמעותה פגיעה מתמשכת בחירותו של אדם, נדרש פיקוח ומעקב מתמידים על מידת ההצדקה שבהמשך משמורת זו בנתונים הפרטניים של המקרה (בר"ם 696/06 אלקנוב נ' בית הדין לביקורת המשמורת של שוהים שלא כדין).

עקרונות אלה יפים ונכונים גם לעניין שלפנינו, ולאורם תבחנה העוולות הנטענות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 161018-09 אישמט נ' מדינת ישראל

העוולה של כליאת שווא

וזו לשונו של סעיף 26 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]:

"כליאת שווא היא שלילת חירותו של אדם, שלילה מוחלטת ושלא כדין, למשך זמן כלשהו, באמצעים פיזיים או על ידי הופעה כבעל סמכות."

לשם התגבשות עוולה זו על התובע להוכיח במצטבר כי נשללה חירותו, כי השלילה הייתה מוחלטת, כי היא בוצעה שלא כדין, וכי לשם ביצועה נעשה שימוש באמצעים המפורטים בסיפת הסעיף.

העוולה של כליאת שווא היא עוולה מתמשכת, שעשויה לחול בנסיבות המתאימות הן על האקט הראשוני של שלילת החירות, והן על המשך החזקת אדם שלא כדין תוך שלילת חירותו. לפיכך, אף אם הפעולה הראשונה הייתה כדין, משנשלל מקור ההסמכה החוקי להחזקת אדם בתנאים של כליאה, יש בסירוב לשחררו משום שלילת חירות.

אשר לאופי שלילת החירות, נדרשת כאמור שלילה מוחלטת. עם זאת, השלילה המוחלטת אינה חייבת לבוא לידי ביטוי בכליאה בבית מאסר דווקא, וכל מעשה שתכליתו ותוצאתו היא שלילת החירות יכול ליפול לגדר ההגדרה.

השאלה המתעוררת בהקשר זה היא אם שלילת החירות היא שלילה מוחלטת מקום שקיימת לאדם אפשרות ליזכות בחירותו בכפוף לעזיבת המדינה או לתשלום ערבות כספית (ומטעמים עקרוניים או כספיים אין הוא מקיים את המגבלות ונותר משולל חירות). המלומדים קרצמר וטדסקי סבורים כי ככל שקיימת דרך המלטות סבירה ממקום הכליאה לא מתקיים אופיה המוחלט של שלילת החירות, בכפוף לכך שהכלוא מודע לדרך ההמלטות, ודרך ההמלטות היא סבירה לאור מצבו של הכלוא ותכונותיו (ג. טדסקי "דיני נזיקין העוולות השונות" ד. קרצמר "תקיפה וכליאת שווא" ע' 50-51).

דברים אלה שנאמרו ביחס לדרך מילוט פיזית ממקום כליאה, מתאימים להשקפתי בשינויים המחוייבים גם ביחס ליכולת עזיבת מתקן המשמורת בתנאים שצויינו. משכך, ובהעדר מחלוקת כי התובע רשאי היה לעזוב את מתקן מסורבי הכניסה ולחזור לארצו באופן מידי, אינני סבורה כי השמתו במתקן והחזקתו בו, מבססים את דרישת המוחלטות אשר חייבת להתקיים לשם ביסוס עוולה של כליאת שווא.

לאור מסקנה זו יש מקום לבחינת עוולת הרשלנות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 161018-09 אישמט נ' מדינת ישראל

רשלנות

עוולת הרשלנות הקבועה בסעיפים 35 – 36 לפקודת הנזיקין עוסקת בסיטואציות בהן קיימת חובת זהירות של המעוול כלפי הנפגע במישור המושגי ובאופן קונקרטי, החובה מופרת ונגרם נזק.

דומה שאין צורך להכביר מילים בדבר קיומה של חובת זהירות מושגית במערכת היחסים שבין רשות שלטונית לבין אדם הנכנס בשערי הארץ. סבורני כי גם קיומה של חובת זהירות קונקרטית אינו יכול לעמוד במחלוקת בנסיבות העניין.

משכך, השאלה הטעונה הכרעה היא אם חובות אלה הופרו בהתנהלות הרשות מול התובע.

אעיר כבר עתה כי ככל שהתשובה לכך תהא חיובית, תתחייב המסקנה כי התובע זכאי לפיצוי, ולא יידרש ממנו להוכיח נזק מיוחד, שכן נזק יכול לכלול גם נזק שאינו מוחשי, ודי בהחזקתו של אדם במשמורת עקב התרשלות הרשות, כדי להצדיק פיצוי ולו מחמת הבושה, הכאב והסבל שנגרמו כתוצאה מן הארוע.

על רקע הלכות אלה ניגש לבחינת הראיות.

הראיות

מטעם התובע העיד התובע, ועדותו היא עדות יחידה. יובהר כבר בפתח הדברים כי ככל שידרש בית המשפט לקבוע ממצאים על יסוד עדות יחידה של בעל דין שאין לה סיוע, הרי שהוא נדרש על פי דין לנמק הנמקה ממשית להסתמכות שכזו (סעיף 54 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א – 1971).

מטעם הנתבעת העיד יגאל דוכן מנהל לשכת מנ"א בשדה התעופה בן גוריון (להלן: "דוכן"). גם עדות דוכן היא עדות יחידה.

לא נשמעה עדותו של עו"ד מיסיוק, שייצג את התובע בהליך בביה"ד לעבודה, ונקט במהלכים המשפטיים לשם שחרורו ממתקן המסורבים, החל מיום 10.4.08 ואילך (להלן: "עו"ד מיסיוק"). הצדדים חלוקים ביחס לשאלה מי נדרש להעיד את העד ולכך אתייחס בהמשך, אך מכל מקום היה בידי עד זה לשפוך אור על לא מעט מן המחלוקות שנותרו בין הצדדים.

לא נשמעה גם עדותו של עו"ד שלומי ברכה מן הפרקליטות האזרחית, שייצג את הנתבעת בהליכים שנוהלו בקשר להחזקת התובע במועדים הרלבנטיים (להלן: "עו"ד ברכה"). גם עד זה יכול היה לסייע בהבהרת המחלוקות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 161018-09 אישמט נ' מדינת ישראל

1 למרות חסרונם של שני עדים אלה, יש להדגיש כבר עתה, כי עיון בכתב ההגנה מטעם הנתבעת, כמו
2 גם במוסכמות והפלוגתאות עליהן הודיעו הצדדים לבית המשפט, מעלה כי נקודות המחלוקת
3 העובדתית אינן רבות, והראיות נדרשו כמובן ביחס לנקודות המחלוקת בלבד.

4
5 לאחר בחינת מכלול הראיות, בהתאם למוסכמות ולפלוגתאות, אני סבורה כי יש לחלק את הארוע
6 נושא כתב התביעה למספר מקטעים ונקודות זמן נפרדים, שביחס לכל אחד מהם תבחן התנהלות
7 הצדדים, הכל כמפורט להלן:

8 א. המקטע הראשון הוא בעת הגעתו של התובע לישראל ביום 10.4.08 לפנות בוקר ועד קבלת
9 ההחלטה להעביר את התובע למתקן המסורבים.

10 ב. המקטע הבא כולל את שהותו של התובע במתקן המסורבים עד למועד שבו נמסרו לרשות
11 הפרטים על נסיבות הגעתו של התובע וטעמי הגעתו לישראל על ידי עוה"ד מיסיוק. פרטים
12 אלה נמסרו בכתב ביום 10.4.08 בשעה לא ידועה לפני השעה 15:00. יוקדם ויוטעם כי הגם
13 שהעד דוכן לא אישר את קבלת מכתבו של עו"ד מיסיוק – נספח ו', ועל אף שנטען מטעם
14 הנתבעת כי לא הוצג אישור פקסימיליה למשלוח המכתב, הרי **שעיון בכתב ההגנה מעלה כי**
15 **הנתבעת כלל לא כפרה** בכך שהמכתב הנדון, אשר על פי תוכנו נשלח לפני השעה 15:00, הגיע
16 לידי נציגי הנתבעת (נספח ו' ו' 31 לכת"ה).

17 ג. המקטע השלישי הוא מעת קבלת המידע מעו"ד מיסיוק ביום 10.4.08 ועד להסכמה לשחרור
18 התובע כנגד הפקדת ערבות בנקאית ביום 15.4.08. במהלך שמיעת הראיות היו הצדדים
19 חלוקים ביחס למועד שבו ניתנה ההסכמה, אלא שעיון ברשימת המוסכמות מעלה כי
20 הצדדים הסכימו על כך שההסכמה ניתנה ביום 15.4.08 (מוסכמה י). יצויין כי עוד **בכתב**
21 **ההגנה טענה הנתבעת כי ההודעה נמסרה ביום 15.4.08** (סעיף 34 לכת"ה). בנסיבות אלה,
22 לא ברורות טענות אחרות שהושמעו, אך ממילא לאור המפורט לעיל אין להן נפקות.

23 ד. המקטע האחרון הוא ממועד ההודעה האמורה ביום 15.4.08 ועד לשחרור התובע לאחר
24 הפקדת ערובה ביום 17.4.08.

ההחלטה לעכב את התובע לבדיקה והשמטו במשמורת

26 על פי דין פטורים אזרחי בולגריה מהוצאת אשרת כניסה מראש.

27
28
29 בהתאם לעדות דוכן בעת הרלבנטית הייתה קיימת מדיניות לפיה מי שהיה עובד זר בישראל וביקש
30 להכנס לישראל, נדרש ליתן הסבר ממשי ומניח את הדעת לטעמי כניסתו. מדיניות זו על פי הנתען
31 הובילה לגיבושו של נוהג לא כתוב, לפיו עובד זר שמבקש להכנס לישראל נדרש להגיש בקשה מראש
32 לפי נוהל אשרת ביקור.
33

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 161018-09 אישמט נ' מדינת ישראל

1 הנתבעת אמנם טענה בכתב ההגנה שעו"ד מיסיוק היה מודע לנוהג (סעיף 11 לכתב ההגנה), אלא
2 שבהעדרו של עו"ד מיסיוק לא הונחה תשתית ראייתית מספקת לביסוס טענה זו. למותר לציין כי
3 אין בתצהירו של דוכן כדי לבסס לאמיתות תוכנה מודעות מצד עו"ד מיסיוק, ולבטח אין בטענות
4 הנזכרות בתצהיר כדי ללמד על כך שמידע בנדון נמסר לתובע.

5
6 התובע טען כי לא ידע על הדרישה האמורה ולא אישר שנמסר לו עליה על ידי עו"ד מיסיוק, ולא
7 מצאתי טעם לפקפק בדבריו.

8
9 **משכך, מבחינת התובע, לאור הוראות הדין, והעדרן של הנחיות כתובות ומפורסמות בנוגע**
10 **למדיניות שנזכרה, לא נפל כל פגם בהגעתו לישראל ללא הגשת בקשת כניסה או מסירת הודעה על**
11 **כניסה מראש, ומבלי שהביא עימו כל מסמכים שהם.**

12
13 ואולם, אין באמור לעיל כדי להוביל למסקנה שהתנהלות הרשות בהחלטת העיכוב והמשמורת
14 הייתה בהכרח לא תקינה.

15
16 מבחינת הרשות הוכח באמצעות עדות דוכן כי היה נוהג פעולה לפיו עובד זר המגיע לישראל גם
17 ממדינה פטורה נדרש להגיש בקשה מראש בנדון. אין מחלוקת שהתובע לא הגיש בקשה כזו. לפיכך,
18 ההחלטה לתשאל את התובע הייתה סבירה.

19
20 באשר לתוכן התשאול, קיים תיעוד שנלווה לתצהיר דוכן – נספח א, וקיימת גרסת התובע.

21
22 לאחר שהוברר כי דוכן לא נכח בתשאול, וכעולה מחקירתו אף אינו יודע באיזו שפה נערך התשאול,
23 ובהעדר עדות של מי שערך את התשאול, לא ניתן להכשיר את דו"ח התשאול באמצעות דוכן, רק
24 בשל מעמדו כאחראי על המתשאלים. אכן, כבר נקבע בהלכה הפסוקה כי אין חובה להעיד כל חוקר
25 וחוקר, וניתן להעיד ראש צוות חקירה האמון על מכלול פרטיה ומהלכיה, אך אינני סבורה כי
26 בנסיבות שתוארו ניתן להקיש מהלכה זו לצורך הכשרת המתועד מפי התובע בתרשומת, מקום
27 שדוכן אינו יכול לאמר מילה וחצי מילה על תוכן התיעוד.

28
29 לפיכך, נותרת גרסת התובע בלבד. לדבריו, הוא מסר שהגיע לצורך דיון בבית משפט, ומסר את פרטיו
30 של עו"ד מיסיוק. התובע אישר כי לא היה ידוע לו תאריך הדיון או נתונים ספיציפיים לגבי התיק.
31 התובע גם אישר כי הגיע לישראל ללא כל מסמכים בקשר לתביעה, וכי מטרת הגעתו כללה גם
32 הסדרת חוב שהיה למעבידתו לשעבר כלפיו. כן אישר התובע שלא היה ברשותו כרטיס חזרה
33 לבולגריה, והוא לא יכול היה לנקוב בפני המתשאלים בפרק הזמן המדויק של שהייתו המתוכננת
34 בישראל.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 161018-09 אישמט נ' מדינת ישראל

1 על יסוד נתונים אלה, אני סבורה כי ההחלטה לסרב כניסתו של התובע לישראל והעברתו למתקן
2 המסורבים הייתה סבירה, על רקע העובדה שהתובע סיים שהות ממושכת בישראל כעובד זר כשנה
3 ורבע קודם לכן, ועל רקע נוהגי הפעולה המקובלים באותה עת והעדרם של מסמכים מאמתים
4 וכרטיס טיסה בחזרה.

5
6 אשר לטענת ב"כ התובע כי היה מקום ליצור קשר באופן אקטיבי עם עו"ד מיסיוק שאת מס' הטלפון
7 הסלולרי שלו מסר התובע למתשאלים עוד בטרם קבלת ההחלטה, אני סבורה כי בנסיבות העניין
8 משנחת התובע בשעה 4:40 לפנות בוקר, וההחלטה בעניינו התקבלה כעבור פרק זמן בטרם תחילת
9 יום העבודה, לא הייתה מוטלת על נציגי הרשות חובה אקטיבית להשהות את החלטתם בנדון עד
10 לאיתורו של עו"ד מיסיוק. אעיר בהקשר זה כי מהשתלשלות הדברים ברור כי ניתנה לתובע
11 האפשרות לפנות בשעות הבוקר לעו"ד מיסיוק, שהרי זה האחרון פנה במכתב ההתרעה – נספח ו'
12 באותו יום בשעות הצהריים.

13
14 סיכומי של דבר, לא שוכנעתי כי נפל פגם בהתנהלות הרשות בעצם עיכובו ותשאולו של התובע,
15 ובהחלטה שלא להתיר כניסתו, להעבירו למתקן מסורבי כניסה, בהתאם לתשתית העובדתית
16 שהייתה לפניו בעת ההחלטה.

ההחלטה להותיר את התובע במשמורת עם קבלת המידע על נסיבות הגעתו

17
18 כפי שצויין שעות ספורות לאחר מכן פנה עו"ד מיסיוק ושטח בפירוט את נסיבות הגעתו של התובע,
19 תכלית הגעתו וטעמיה. עו"ד מיסיוק הבהיר את קיומו של הליך משפטי סמוך, וצירף את הזימון
20 לקדם משפט שבו הצטווה התובע על ידי בית הדין לעבודה להיות נוכח. כן הובהר בפנייה בכתב כי
21 עו"ד מיסיוק הורה לתובע להגיע לישראל, וכי נוכחותו חיונית לשם קידום ההליך המשפטי.

22
23 בשלב זה הובהר למעשה לנציגי הרשות, כי לא זו בלבד שכל טענות התובע – טענות שעוררו בשעתו
24 חשד וסימני שאלה – הן נכונות, אלא גם שהיוזמה להגעתו היא של עו"ד בהתאם לדרישת בית
25 הדין, והגעתו נועדה לממש את זכות הגישה שלו לערכאות שיפוטיות.

26
27 **לאור הבהרות אלה חייב היה לחול שינוי בהגדרת מעמדו של התובע ובהתייחסות לחשדות כלפיו,**
28 **והיה על נציגי הרשות להפעיל פעם נוספת את שיקול דעתם ללא דיחוי.**

29
30 דומה שגם העד היחיד מטעם הנתבעת אישר דברים אלה ברמה העקרונית, וציון כי מרגע שידוע שיש
31 הזמנת בית משפט לדיון סמוך, יש הצדקה לאישור כניסה תוך הפקדת ערובה. ואולם העד הבהיר כי
32 לא נקט כל מהלכים לשחרור התובע כנגד הפקדת ערובה, משום שמן השלב שהפרקליטות מטפלת
33 בנושא, אין עוד מתפקידה של רשות ביקורת הגבולות לקבל החלטות בעניין התובע (ע' 25 שו' 30 וע'
34 33 שו' 5). תשובה זו מלמדת על חוסר הפנמה מצד הרשות של החובות המוטלות עליה בעת הפעלת
35 סמכויותיה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 161018-09 אישמט נ' מדינת ישראל

1
2 למותר לציין כי מבחינת התובע, משהוברר כי הגעתו הייתה מטעמים לגיטימיים, ואין הצדקה
3 לשלול את כניסתו לישראל, קמה לו הזכות להכנס לישראל (כנגד בטוחות מתאימות במידת הצורך),
4 וסמכותה של הרשות ליטול ממנו את חירותו וחופש התנועה שלו, אינה קיימת עוד. ודוק, מה לתובע
5 ומי לו אם הטיפול בעניינו הועבר מאת רשות פלונית לרשות אלמונית כל עוד הוא מוסיף ושוהה
6 במתקן מסורבי הכניסה?
7
8 מסקנה זו מקבלת משנה תוקף עת נכנס לתמונה בית המשפט לעניינים מנהליים ומוצא צו ארעי כנגד
9 גירוש התובע ביום 10.4.08 שעה 17: 20 – נספח ח'. יצויין כי קיומו של הצו הארעי היה בידיעת רשות
10 ביקורת הגבולות כבר בשעה 17: 50 של אותו היום, כעולה מרישומיה – נספח ב' למוצגי הנתבעת.
11
12 **בנסיבות אלה, המשך החזקת התובע בתנאים של שלילת חירות, מבלי להסדיר את שחרורו**
13 **בתנאים, ומבלי לקיים את החובה המוטלת על הרשות לחזור ולבחון את צדקת ההחלטה עם שינוי**
14 **הנסיבות, מהווה הפרה ברורה של חובות הזהירות של הנתבעת כלפי התובע ומבסס את עלת**
15 **הרשלנות.**
16
17 אציין בהקשר זה כי לאור אופי הזכויות והחירויות הנשללות מאדם עם השמתו במתקן מסורבי
18 כליאה מחוייבת הרשות, כפי שצוטט לעיל, במשנה רגישות, הקפדה וזהירות. לא התרשמתי מן
19 הראיות שהונחו לפני בית המשפט שכך נעשה.
20
21 ב"כ הנתבעת חזרה והדגישה כי התובע היה רשאי לעזוב בכל עת, וביקשה להטיל עליו את האחריות
22 למעשה להיוותרותו במתקן הכליאה. עמדה זו בכל הכבוד אינה מקובלת עליי. לא יעלה על הדעת
23 להכיר בזכות הגישה לערכאות של עובד זר מחד גיסא, ובאותה נשימה לשים אותה למרמס בדרישה
24 שיעזוב את ישראל ולא ימצה את זכותו. אין לשכוח כי ההתייצבות לדיון אינה רק זכות אלא גם
25 חובה, ולא מתקבל על הדעת שבמקום שהתובע נדרש להתייצב לדיון על ידי טריבונל שיפוטי, תטען
26 נציגת הרשות כי הוא יכול וצריך להפר דרישה זו ולחזור לארצו. זה המקום להבהיר כי לאחר
27 ששמעתי את התובע והתרשמתי ממנו, נתתי אמון בהסבריו ביחס לחשיבות הסוביקטיבית שייחס
28 לדיון המשפטי.
29
30 ב"כ הנתבעת הדגישה גם את העובדה שעו"ד מיסיוק הגיש את העתירה המנהלית רק ביום 13.4.08,
31 אלא שאין בעובדה זו כדי לשנות ממסקנתי דלעיל. זאת, משום שמלכתחילה קבע בית המשפט
32 לעניינים מנהליים את לוח הזמנים להגשת עתירה ותגובה, והדיון ממילא לא היה נקבע בטרם חלוף
33 מועד תגובת הנתבעת. עוד יצויין כי לא התרשמתי שהיו בעתירה המנהלית נתונים חדשים ו/או
34 נוספים בעלי משמעות, שרק לאחר הצגתם קמה החובה לרשות להפעיל את שיקול דעתה בנדון.
35 ואחרון, העתירה המנהלית הוגשה כמצוות בית המשפט ביום 13.4.08, ועד למועד שבו ניתנה הסכמה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 161018-09 אישמט נ' מדינת ישראל

1 לשחרור התובע כנגד הפקדת ערבות חלפו, כאמור יומיים נוספים. משכך, אין לטענה הנזכרת כל
2 נפקות על מסקנתי דלעיל.

ההסכמה לשחרר את התובע כנגד הפקדת ערובה כספית

3
4 ביום 15.4.08 נמסרה הודעת עו"ד ברכה על ההסכמה לשחרר את התובע ממתקן המסורבים כנגד
5 הפקדת ערבות בסך 10,000 ₪. עמדה זו שבאה באיחור היא עמדה סבירה, שיש בה איזון מידתי בין
6 מכלול האינטרסים והשיקולים המתנגשים. אעיר כי במקרה זה סופו של מעשה יכול ללמד על
7 תחילתו, והחלטת בית המשפט לעניינים מנהליים לשחרר את התובע כנגד הפקדת הערובה הנזכרת,
8 מלמדת על סבירות החלטה זו.
9

פרק הזמן שלאחר ההסכמה ולפני הפקדת הערובה הכספית

10
11 אין מחלוקת כי למרות שההסכמה לשחרור כנגד הפקדת ערובה ניתנה עוד ביום 15.4.08, הפקיד
12 התובע את הערבות רק ביום 17.4.08 ושחרר מיד עם הפקדתה.
13

14
15 אין לפני בית המשפט כל ראיות קבילות שתלמדנה על הטעמים בעיכוב מבחינת התובע. יצויין כי
16 התובע בתצהירו אמנם התייחס לעניין זה, אך בחקירתו הבהיר כי אין לו כל ידיעה בנדון, ודבריו
17 בתצהיר מבוססים על דברים שאמר לו עו"ד מיסיוק לאחר שחרורו מהמעצר, דברים המהווים עדות
18 מפי השמועה.
19

20 מכל מקום, בין אם עו"ד מיסיוק ביקש ארכה ובין אם היו מגעים לעניין גובה הסכום ואופן הפקדתו,
21 אין עובדות אלה משנות ממסקנתי כי ההסכמה לשחרר את התובע כנגד הפקדת ערבות הייתה
22 החלטה סבירה של הרשות, וכי משהתעכב התובע בהפקדת הערבות, שהותו במתקן המסורבים
23 באותו פרק זמן היא שהות שאין הרשות אחראית לה ובגינה.
24

סיכום ביניים

25
26 מן המקובץ עולה כי הרשות הפרה את חובותיה כלפי התובע, והתרשלה בהחזקתו במתקן
27 המסורבים ובשלילת חירותו במשך חמישה ימים בין יום 10.4.08 בשעות הצהריים לבין יום 15.4.08
28 בשעות הצהריים.
29

הערכת הנזק

30
31 התובע אינו טוען לנזקים מוחשיים וממקד טענתו בהשפלה, הפגיעה בכבוד, הסבל והכאב ששהותו
32 במתקן המסורבים גרמה לו. במהלך עדותו ניתן היה להתרשם מהתרגשות התובע בתארו את
33 תחושותיו בנדון.
34

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 161018-09 אישמט נ' מדינת ישראל

1 ב"כ התובע עתר לפצות את התובע בסך של 10,000 ₪ לערך ליום מעצר, והפנה לפסיקה, בה נפסקו
2 פיצויים גבוהים בגין כליאת שווא.

3
4 ב"כ הנתבעת מצידה טענה כי יש להחיל את ההלכות המקובלות ביחס לעובדים זרים, והפנתה
5 לאסמכתאות בהן גובה הפיצוי ליום עומד על כ – 1,500 ₪.

6
7 עיינתי בכל פסקי הדין אליהם הפנו אותי הצדדים וכן בפסיקה נוספת.

8
9 לקחתי בחשבון כי בחלק הארי של פסה"ד אליהם הפנתה ב"כ הנתבעת הופחת הפיצוי מחמת אשם
10 תורם מצד התובע, ואילו בתיק שלפניי כפי שציינתי לא מצאתי אשם תורם כזה בנסיבות הגעתו
11 לישראל, ואף לא בתקופה בגינה הוא זכאי לפיצוי.

12
13 מנגד, פסה"ד אליהם הפנה התובע בכתב הטענות עוסקים בסיטואציות שונות בחומרתן ובמהותן,
14 וקשה להקיש מהם לענייננו.

15
16 בסופו של דבר הגעתי למסקנה כי עליי להנחות את עצמי לפי העקרונות שהותוו ברע"א 5932/08
17 שירי נ' שירות בתי הסוהר שניתן בעת האחרונה. באותו עניין התייחס בית המשפט לפיצוי הראוי
18 בנסיבות של שלילת חירות (כליאה בבית סוהר בגין הפעלת פקודת מאסר שלא כדין). בית המשפט
19 מצא שלא להתערב בסכום הפיצוי שפסק בית המשפט המחוזי לתובע בגין כל יום מעצר בסך 3,000
20 ₪, לאחר שהופחת סכום הפיצוי שנפסק בערכאה ראשונה בסך 15,000 ₪ ליום. בית המשפט העליון
21 הדגיש כי סכום הפיצוי שפסק בית המשפט המחוזי סביר, בלוקחו בחשבון את אשמו התורם הממשי
22 של התובע שם, ובהתחשב בכך שהתובע לא עשה כדי להקטין את נזקו אלא להפך.

23
24 בית המשפט עמד על מימד הצער, הבושה וחוסר האונים הנלווים למאסר או מעצר, וציון:

25 "חירותו של אדם היא זכות יסוד מן המעלה הראשונה, שעוגנה בחוק יסוד: כבוד האדם
26 וחירותו, ושרק אינטרס ציבורי מובהק מצדיק להגבילה (ראו: דנ"פ 2316/95 גנימאת נ'
27 מדינת ישראל, פ"ד מט(4) 589, 633 (1995)). קשה להפריז בחומרת מצב בו נלקח אדם
28 ומושם מאחורי סורג ובריח, ואף נשאר שם משך 30 ימים, על לא עוול בכפו וללא הסמכה
29 מפורשת כדין, שכן – "אין מידה ואין שיעור לערכה ולאורכה של חירות האדם" (ראו:
30 בג"ץ 5304/92 פר"ח 1992 סיוע לנפגעי חוקים ותקנות למען ישראל אחרת – עמותה נ' שר
31 המשפטים, פ"ד מז(4) 715, 765 (1993)). אמנם ברור כי המדינה לא פעלה בכוונה תחילה
32 לפגוע בניזוק, אולם אין לאפשר רשלנות וחוסר שימת לב כגון אלו, בהן הרשות, ללא
33 הקפדה יתרה הנדרשת ממנה, מוציאה שתי פקודות מאסר בגין אותו מעשה עבירה.
34 שיקול נוסף לחומרא, הוא אופן ניהול המשפט על ידי המדינה, שראוי היה שתודה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 161018-09 אישמט נ' מדינת ישראל

1 באחריותה, ותפצה את הניזוק מבלי שהדברים יגיעו לפתחן של ערכאות משפטיות,
2 ובוודאי שלא היה מקום לקיים הליך בשאלת עצם קיומו של מאסר השווא".

3
4 סיכומו של דבר, אני סבורה כי ראוי שהפיצוי ליום יעמוד על ערך הפיצוי בו הכיר בית המשפט בעניין
5 שירי בסך 3,000 ₪. זאת, בהתחשב בהתאמות המתחייבות לקולא בתיק שלפניי בשל נסיבות שלילת
6 החירות ואופי המתקן בו שהה התובע מחד גיסא, ובהתחשב בהתאמות לחומרה עקב העדר כל אשם
7 תורם מצד התובע מאידך גיסא.

8
9 לפיכך אני מקבלת את התביעה באופן חלקי ביחס לחמישה ימי כליאה, ומורה כי הנתבעת תפצה את
10 התובע בסך כולל של 15,000 ₪.

11
12 אשר להוצאות המשפט ושכ"ט עו"ד, אני לוקחת בחשבון את פסק הדין שניתן ובוטל בהסכמה, ואת
13 העובדה שב"כ הנתבעת העלתה במהלך הבאת הראיות טענות שלא התיישבו עם כתב ההגנה
14 והמוסכמות, ומדובר בהתנהלות שאינה מצופה מנציגת המדינה. בנוסף אני מתחשבת בהגעתו של
15 התובע לישראל לאור חוסר האפשרות לגשר על המחלוקות בין הצדדים. הנתבעת תישא בהוצאות
16 ושכ"ט עו"ד בסך כולל של 3,500 ₪ + מע"מ וכן תשלם את הוצאות הטיסה והלינה של התובע לצורך
17 עדותו בהתאם לקבלות שיוצגו לרשם בית המשפט. הסכום יישא הפרשי הצמדה וריבית בחלוף 30
18 יום.

19
20
21 ניתן היום, כ"ט תשרי תשע"א, 07 אוקטובר 2010, בהעדר הצדדים.
22

23 לימור מרגולין-יחידי, שופטת

24
25
26
27
28